

ZAVOD ZA ISPITIVANJE KVALITETE

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

QUALITY SUPERINTENDING COMPANY, CROATIA

10000 ZAGREB, LJUDEVITA GAJA 17/III, HRVATSKA

Žiro račun: 2360000-1101218217 kod Zagrebačke banke d.d.

OIB 74121470605

ENERGETSKI PREGLED

STAMBENA ZGRADA, ULICA SLAVKA KOLARA 45- 47 B

VELIKA GORICA

lokacija: k.č. br. 635/3

Registarski sud u Zagrebu: MBS 00007038. Temeljni kapital: 1.029.000 DEM. Uključeno u otkup: 3.258.000 DEM. Dan uprave - sudac: Dražen Šušter. Sr. Projeznik: Nadzorni odbor: Ljubica Šušterić

Voditelj energetskeg pregleda:

Jere Gašperov, dipl.ing.stroj.

(br. ovlaštenja P-616/2014)

Suradnici:

Arnold Hren, dipl. ing. građ.

(br. ovlaštenja P-299/2013)

Bogdan Matijević, dipl.ing.el.

(br. Ovlaštenja P-616/2014)

Zagreb, studeni 2014.

1 SADRŽAJ

1	SADRŽAJ	2
2	OSNOVNO O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI	5
3	SAŽETAK	10
4	OPĆI PODACI	11
	PODACI O NARUČITELJU	11
	OPĆENITI OPIS GRAĐEVINE I TEHNIČKIH SUSTAVA U GRAĐEVINI	11
	SNIMAK POSTOJEĆEG STANJA	12
	GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI ELEMENTI GRAĐEVINE	12
	4.1 SUSTAV GRIJANJA	19
	4.2 22	22
	4.3 PRIPREMA SANITARNE TOPLE VODE	22
	4.4 23	23
	4.4 SUSTAVI POTROŠNJE VODE	23
	4.5 SUSTAV HLAĐENJA	24
	4.6 SUSTAVI VENTILACIJE I KLIMATIZACIJE	24
	4.7 SUSTAV ELEKTRIČNE ENERGIJE (RASVJETA I OSTALA POTROŠNJA)	24
	POBOLJŠANJE ELEKTROENERGETSKOG SUSTAVA:	31
	POVEĆANJE TOPLINSKE ZAŠTITE VANJSKE OVOJNICE	33
	MJERA POBOLJŠANJE TERMOTEHNIČKOG SUSTAVA	36
7.	ZAKLJUČCI I PREPORUKE	37

POPIS SLIKA

Slika 1. Udio potrošnje po sektorima.....	6
Slika 2. Bilanca energije zgrade.....	6
Slika 3. Cirkulacijske pumpe toplinske stanice.....	19
Slika 4. Energetska shema toplinske stanice.....	20
Slika 5: Udio električnih trošila zgrade prema potrošnji.....	25
Slika 6: Udio električnih trošila zgrade prema snazi.....	25
Slika 7: Elektronička termostatska glava sa programatorom HERZ ETKF.....	36

POPIS TABLICA

Tablica 1: Potrošnja energenata	7
Tablica 2: Pregled jedinične potrošnje vode i energije na godišnjoj razini	8
Tablica 3: Potrošnja energenata za 2013. godinu	8
Tablica 4: Ulazni podaci za izračun i dobivene vrijednosti	8
Tablica 5: Energetski razred zgrade	9
Tablica 6: Sumarni prikaz preporučenih mjera prema koracima za implementaciju	9
Tablica 7. Proračunska i stvarna energija za potrebe sustava grijanja	21
Tablica 8. Modeliranje potrošnje PTV u 2013. godini	22
Tablica 9. Prosječna potrošnja vode l/dan, osoba (visoki standard)	23
Tablica 10: Električna energija za referentnu 2013. godinu	24
Tablica 11: Rasvjeta i ostala trošila zgrade prema vrsti	25
Tablica 12: Prikaz modulirane potrošnje pojedine vrste trošila za 2013.g.	32
Tablica 13: Prikaz mjere i procijenjene uštede	36

2 OSNOVNO O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

Pod pojmom energetske učinkovitosti podrazumijevamo široki opseg djelatnosti kojima je krajnji cilj smanjenje potrošnje svih vrsta energije u promatranom objektu, što rezultira smanjenjem emisije CO₂ uz nepromijenjenu toplinsku, svjetlosnu i drugu udobnost njezinih stanara.

Energetska učinkovitost u zgradama i održiva gradnja te primjena obnovljivih izvora energije, danas postaje apsolutni prioritet svih aktivnosti u području energetike i gradnje u Europskoj uniji. Nedostatak energije i nesigurnost u opskbi energijom, uz stalan rast cijena energenata, te klimatske promjene i zagađenje okoliša zbog neracionalne potrošnje energije te porast korištenja energije za hlađenje, posebno uvođenjem klimatizacije zgrada zahtijeva ozbiljan pristup iznalaženja mjera za povećanje energetske učinkovitosti, mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije, daljinskog grijanja i hlađenja, smanjenja korištenja fosilnih goriva i zagađenja okoliša u kojem živimo.

Energetska učinkovitost u zgradama uključuje cijeli niz različitih područja mogućnosti uštede toplinske i električne energije, uz racionalnu primjenu fosilnih goriva te primjenu obnovljivih izvora energije u zgradama, gdje god je to funkcionalno izvedivo i ekonomski opravdano.

Zbog velike potrošnje energije u zgradama, a istovremeno i najvećeg potencijala energetske i ekološke uštede, energetska efikasnost je danas prioritet suvremene arhitekture i energetike. Akcijski plan za energetske efikasnost, niz direktiva i poticajnih mehanizama te obavezna energetska certifikacija zgrada, upućuju na hitnu potrebu smanjenja potrošnje energije u zgradama. Time se utječe na ugodniji i kvalitetniji boravak u zgradi, duži životni vijek zgrade, te doprinosi zaštiti okoliša. Sektor stambenih i nestambenih zgrada u Hrvatskoj troši preko 40% ukupne finalne potrošnje energije, uz stalan rast potrošnje.

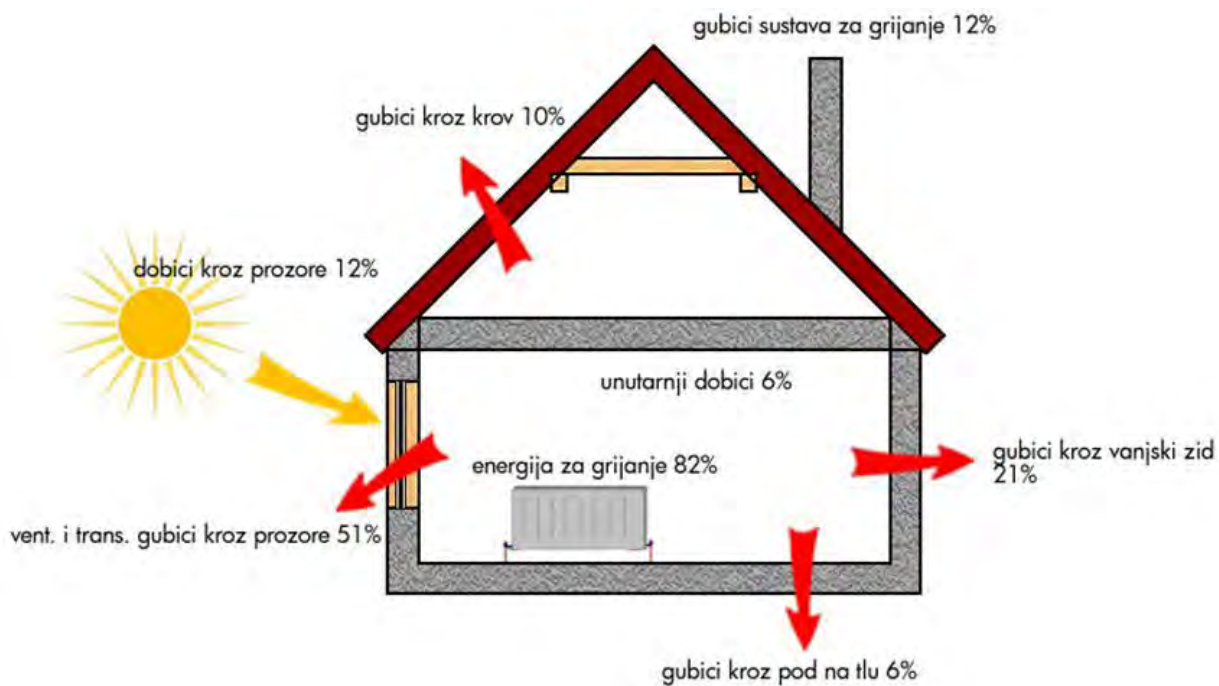
Slika 1. Udio potrošnje po sektorima

U sektoru zgradarstva leži i najveći potencijal energetske uštede (min. 22% sadašnje energetske potrošnje). Na potrošnju energije u zgradi utječu:

- karakteristike građevine,
- energetske sustave u zgradi,
- klimatski uvjeti,
- navike korisnika.

Slika 2. Bilanca energije zgrade

Toplinska zaštita zgrada jedna je od najvažnijih tema zbog ogromnog potencijala energetske uštede. Nedovoljna toplinska izolacija dovodi do povećanih toplinskih gubitaka zimi, hladnih obodnih konstrukcija, oštećenja nastalih kondenzacijom (vlagom) te pregrijavanja prostora ljeti. Posljedice su oštećenja konstrukcije te neudobno i nezdravo stanovanje. Zagrijavanje takvih prostora zahtijeva veću količinu energije što dovodi do povećanja cijene korištenja i održavanja prostora, ali i do većeg zagađenja okoliša.

Predmet ove studije je preliminarni prikaz potencijalnih mjera energetske učinkovitosti kroz analizu toplinskih gubitaka ovojnice zgrade, analizu sustava grijanja, ventilacije i klimatizacije, sustava opskrbe vodom, kao i sustava pripreme potrošne tople vode, te električnih instalacija zgrade.

Proračun potrebne toplinske energije za grijanje je napravljen u skladu s *Tehničkim propisom o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama* (Narodne novine, br. 097/14 – u daljnjem tekstu Tehnički propis) u računalnom programu KI Expert 2013, te je određen energetski razred u skladu s *Pravilnikom o energetskim pregledima zgrada i certificiranju* – Narodne novine br. 48/14, (u daljnjem tekstu Pravilnik).

Dobiveni rezultati su komparirani s proračunom u računalnom programu KI Expert 2013 za iskaz dijela gubitaka topline.

Studija uključuje procjenu iznosa ulaganja za provođenje predloženih mjera, procjenu iznosa uštede energije i rokove povratka investicije, kao i smanjenje emisije CO₂.

Tablica 1: Potrošnja energenata

Potrošnja energenata/godina	
Električna energija, zajednička potrošnja kWh	195.000
Toplinska energija, kWh /2013 god.	662.799
Voda, m ³ / 2012. god.	7.133

El.energija –godišnja potrošnja čitave zgrade

Podaci o potrošnji i troškovima električne energije, toplinske energije i vode dobiveni su od upravitelja stambene zgrade.

Tablica 2: Pregled jedinične potrošnje vode i energije na godišnjoj razini

	Potrošnja po jedinici površine		Potrošnja po osobi	
	kWh/m ²	m ³ /m ²	kWh/osoba	m ³ /osoba
Električna energija	55		19x54=1025	
Voda		1,8		37,54
Toplinska energija	131		3.488	

NAPOMENA: Objekt koristi 190 stanara, ploština korisne površine zgrade je 3 958,42 m²

Tablica 3:: Potrošnja energenata za 2013. godinu

Godina	Q za grijanje utrošena energija [kWh/god.]	Energija utrošena za PTV [kWh/god.]	Emisija CO ₂ [t]
2013.	519 703	143 096	198,84

U donjoj tablici prikazani su ulazni podaci za proračun potrebne toplinske energije i određivanje energetskog razreda zgrade te rezultati proračuna.

Tablica 4: Ulazni podaci za izračun i dobivene vrijednosti

Rezultati proračuna potrebne toplinske energije za grijanje i toplinske energije za hlađenje prema poglavlju VII. Tehničkog propisa o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama, za zgradu grijanu na temperaturu 18°C ili više	
Oplošje grijanog dijela zgrade	A=6156,65 [m ²]
Obujam grijanog dijela zgrade	V _e =12370,06 [m ³]
Faktor oblika zgrade	f _o =0,50 [m ⁻¹]
Ploština korisne površine	A _k =3958,42 [m ²]
Godišnja potrebna toplina za grijanje	Q _{H,nd} =521235,10 [kWh/a]
Godišnja potrebna toplina za grijanje po jedinici ploštine korisne površine (za stambene zgrade)	Q'' _{H,nd} =131,68(max=66,62) [kWh/m ² a]
Godišnja potrebna energija za hlađenje	Q _{C,nd} =14355,64 [kWh/a]
Koeficijent transmisijskog toplinskog gubitka po jedinici oplošja grijanog dijela zgrade	H' _{tr,adj} =1,10(max=0,60) [W/m ² K]
Koeficijent transmisijskog toplinskog gubitka	H _{tr,adj} =6797,58 [W/K]
Koeficijent toplinskog gubitka provjetranjem	H _{ve,adj} =2285,99 [W/K]
Ukupni godišnji gubici topline	Q _i =2775674,50 [MJ]
Godišnji iskoristivi unutarnji dobici topline	Q _i =624163,43 [MJ]
Godišnji iskoristivi solarni dobici topline	Q _s =518879,69 [MJ]
Ukupni godišnji iskoristivi dobici topline	Q _g =1143043,11 [MJ]

U sljedećoj tablici prikazan je energetski razred objekta prema Pravilniku.

Tablica 5: Energetski razred zgrade

	Izračunata vrijednost	Dopuštena vrijednost	$Q''_{H,nd,ref}$	Energetski razred
	$Q''_{H,nd}$ kWh/m ² a	$Q'_{H,nd}$ kWh/m ² a	kWh/m ² a	
Godišnja potrebna toplinska energija za grijanje po jedinici grijanog dijela zgrade za stvarne klimatske podatke (za stambene zgrade)	131,68	66,62	/	
Godišnja potrebna toplinska energija za grijanje po jedinici grijanog dijela zgrade za referentne klimatske podatke (za stambene zgrade) (referentna klima-kontinentalna)	125,57	66,62	126	D

U sljedećoj tablici dan je sumarni prikaz svih predloženih mjera i procijenjeni učinci.

Tablica 6: Sumarni prikaz preporučenih mjera prema koracima za implementaciju

Opis	Investicija	Procijenjene uštede				JPP	Smanjenje emisije CO ₂
		El. en. kWh/god	Topl. En. kWh/god	Voda m ³ /god	Ukupno kn/god		
	(kn)					god	tona/god
1 Poboljšanje elektroenergetskog sustava stubište	3.250	1.944			2.223	0,66 (8 mj.)	0,0007
2 Ugradnja radijatorskih ventila	47.586	-	51.970	-	15.591	3	15,5
3 Toplinska izolacija pročelja i krova	805.039	-	176.406	-	72.326	11	42
4 Zamjena staklenih stijena i prozora	752.400	-	149.518	-	61.302	12,27	35
5 Integralne mjere vanjske ovojnice zgrade	1.557.439	-	325.924	-	133.629	11,65	77

NAPOMENA: za procjenu uštede u izračun su uvrštene cijene, 10 kn/ m³ vode, 1,15 kn/kWh za električnu energiju, 0,41 kn/kWh za toplinsku energiju (ovojnicu)

3 SAŽETAK

Dana 12. studenoga 2014. izvršen je energetska pregled stambene zgrade sa 51 stanom, u Velikoj Gorici, Slavka Kolara 45 - 47 B.

Predmet ove studije je preliminarni prikaz potencijalnih mjera energetske učinkovitosti kroz analizu toplinskih gubitaka ovojnice zgrade, analizu sustava grijanja i sustava pripreme potrošne tople vode, te potrošnje električne energije zgrade.

Proračun potrebne toplinske energije za grijanje je napravljen u skladu s *Tehničkim propisom o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama* (NN 097/2014 – u daljnjem tekstu Tehnički propis) u računalnom programu Knauf Insulation 2013, te određen energetska razred u skladu s *Pravilnikom o energetskom pregledu zgrade i energetskom certificiranju* (NN 048/2014) (u daljnjem tekstu Pravilnik).

Predložene su mjere preporuka i poboljšanja energetske učinkovitosti kojima se uz podizanje svijesti ponašanja korisnika postižu znatne uštede, te smanjuje potrošnja energije.

Studija uključuje procjenu iznosa ulaganja za provođenje predloženih mjera, procjenu iznosa uštede energije i rokove povratka investicije, kao i smanjenje emisije CO₂.

4 OPĆI PODACI

PODACI O NARUČITELJU

TVRTKA/INSTITUCIJA: Suvlasnici stambene zgrade Kolareva 45 - 47 B
 LOKACIJA: Velika Gorica
 ADRESA: Slavka Kolara 45 – 47 B
 KONTAKT: Danijel Stepanić
 TELEFON:
 DATUM POSJETA: 20.07.2014. i 02.12.2014.

OPĆENITI OPIS GRAĐEVINE I TEHNIČKIH SUSTAVA U GRAĐEVINI

Na k.č. br. 635/3, k.o. Kurilovec, izgrađena je trokatna stambeno-poslovna građevina na adresi Velika Gorica, Slavka Kolara 45 – 47B - radne oznake: kolektivni stambeni objekt oznake "2" u naselju "Veliko polje" u Velikoj Gorici.

Građevina je izgrađena temeljem građevne dozvole izdate od (tadašnjeg) Sekretarijata za građevinarstvo, komunalne i stambene poslove Grada Zagreba – Općine Velika Gorica, Broj: UP-I-05-42-1982. od 23.05.1982., uporabna dozvola, rješenje broj: UP/I-05-2749/4-1983. od 15.12.1984.

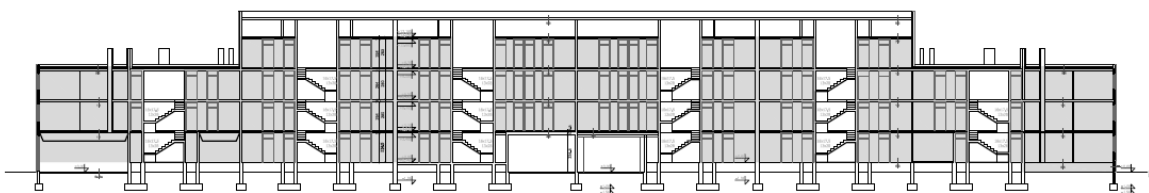
Zgrada se sastoji od šest ulaza - stubišnih jedinica, podijeljenih u tri dilatacije, ukupne veličine 97 x 14 m, visine P + 2 do P + 3.

Kroz središnju dilataciju izveden je kolni prolaz u razini prizemlja.

Izvedena je instalaciona etaža ispod središnjeg stambenog dijela prizemlja.

Grijanje i priprema PTV je centralno s toplinskom stanicom smještenom u prizemlju zgrade.

Broj funkcionalnih jedinica	
Stanovi	51 kom
Poslovni prostori	1 kom

SNIMAK POSTOJEĆEG STANJA

Osnovna nosiva konstrukcija su armirano-betonski uzdužni i poprečni nosivi zidovi s armirano-betonskim stropnim pločama, sve debljine 16 cm.

Na zabatnim dijelovima zgrade visine P + 2 izveden je ravni krov, dok je na središnjem dijelu zgrade visine P + 3 izveden kosi krov s pokrovom od valovitog lima.

Obloga pročelja cijelog trećeg kata izvedena je valovitim salonitom.

Toplinska zaštita vanjske ovojnice zgrade ne zadovoljava te je potrebna provedba mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI ELEMENTI GRAĐEVINE

Opna pročelja izvedena je od prefabriciranih troslojnih montažnih ab panela s međuslojem toplinske izolacije 6 cm, ukupne debljine 22 cm.

Na dijelu ravnog krova izvedena je toplinska izolacija okiporom debljine 6 cm, dok je na dijelu prema kosom krovu izveden izolit debljine 10 cm.

Unutarnje stubište je negrijano, nije izvedena toplinska izolacija prema grijanim prostorima.

Stolarija je iz vremena izgradnje zgrade, drvena s dvostrukim staklom. Dio stanara promijenio je originalnu stolariju novom PVC vanjskom stolarijom.

Ulazi u zgradu i zajedničke prostore u razini prizemlja izvedeni su u crnoj bravariji s djelomičnim ostakljenjem.

OPIS OPĆEGSTANJA GRAĐEVINE I VANJSKE OVOJNICE GRAĐEVINE

VZ1 - vanjski zid je armiranobetonski sendvič panel debljine 28 cm, a.b. 16 cm + toplinska izolacija 4 cm + a.b. 6 cm. Koeficijent prolaska topline konstrukcije VZ1 je $U=0,74 \text{ W/m}^2\text{K}$.

VZ2 - vanjski zid je armiranobetonski panel debljine 10 cm, s toplinskom izolacijom debljine 6 cm, te oblogom od salonita. Koeficijent prolaska topline konstrukcije VZ2 je $U=0,51 \text{ W/m}^2\text{K}$.

VZ3 – vanjski zid je armiranobetonski panel debljine 16 cm, s toplinskom izolacijom debljine 6 cm. Koeficijent prolaska topline konstrukcije VZ2 je $U=0,58 \text{ W/m}^2\text{K}$.

VZ4 – vanjski zid je armiranobetonski panel debljine 16 cm, s toplinskom izolacijom debljine 6 cm. Koeficijent prolaska topline konstrukcije VZ4 je $U=0,58 \text{ W/m}^2\text{K}$.

K1 – ravni krov, *fertstrop* debljine 24 cm s 5 cm okipora. Koeficijent prolaska topline konstrukcije K1 je $U=0,57 \text{ W/m}^2\text{K}$.

PR – otvori, stolarija je iz vremena izgradnje zgrade, drvena s dvostrukim staklom. Dio stanara promijenio je originalnu stolariju novom PVC vanjskom stolarijom. Koeficijent prolaska topline konstrukcije PR je $U=2,60 \text{ W/m}^2\text{K}$.

**IZRAČUN KOEFICIJENTA PROLASKA TOPLINE I MAKSIMALNO DOPUŠTENOG
PREMA VAŽEĆEM TEHNIČKOM PROPISU**

Naziv građevnog dijela	A [m ²]	U [W/m ² K]	U _{max} [W/m ² K]
VZ1-Vanjski zid.d=16-	272.92	0.92	0.45
VZ2/pročelie/-Vanjski zid-d=10 (3.kat	289.00	0.67	0.45
VZ3/zabat/-Vanjski zid.d=16-	82.80	0.66	0.45
VZ4-Vanjski zid.d=10-	821.81	0.96	0.45
VZ5-Parapeti	186.48	1.15	0.45
VZ6-Betonski zid -pasaž+lođa	238.20	4.32	0.45
VZ4/n-v/-Vanjski zid.d=10-	55.26	0.96	0.45
Z1/q-n/-d=16- a.b.panel-smeče-t.stanica	201.00	3.21	0.45
Z2/q-n/stubište -d=20- a.b. d=20 cm	973.58	2.20	0.50
P1-Pod na tlu	299.82	0.89	0.50
P2-Pod prema tlu /instalacije/Strop u pasažu+lođe	600,00	0,86	0,50
P1/n/-Pod na tlu	227,74	0,89	0,50
MK2-Strop prema tavanu	765.50	0.61	0.30
K2-Krov iznad stubišta	74.08	3.03	0.50
MK1/q-n/-Strop u sprem+ostava	156.06	1.46	0.50
MK1-Strop u pasažu+lođe	117.24	0.53	0.30
K1-Ravni krov	426.30	0.82	0.30

TOPLINSKI GUBICI KROZ VANJSKU OVOJNICU

Gubici topline kroz vanjski omotač zgrade

Nazivgrađevnogdjelja	(U+0,05)·A
VZ1-Vaniski zid.d=16- a.b.panela(1.2.kat)	265.087
VZ2/pročelie/-Vaniski zid-d=10 (3.kat salonit	208.473
VZ3/zabat/-Vaniski zid.d=16- a.b.panela(3.kat)	58.521
VZ4-Vaniski zid.d=10- a.b.panela(1.2.kat)	829.511
VZ5-Parapeti	223.998
VZ6-Betonski zid -pasaž+lođa	1040.681
MK2-Strop prema tavanu	504.577
MK1-Strop u pasažu+lođe	68.553
K1-Ravni krov	369.168

Gubici topline kroz vanjske otvore

Naziv otvora	n	A _w	U _w	H _n
45-P1-prozor/2.8x1.4/	3.00	3.92	2.90	34.10
45-P2-prozor/2.3 x1.4/	2.00	3.22	2.90	18.68
45-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	8.00	1.00	2.90	23.20
45-P4-prozor/2.4 x1.4/	3.00	3.92	2.90	34.10
45-UV-Ulazna vrata u zgradu	1.00	4.48	5.00	22.40
45-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
45-P5-prozor/3.1x1.15/	1.00	3.57	5.00	17.85
45A-P1-prozor/2.8x1.4/	4.00	3.92	2.90	45.47
45A-P2-prozor/2.3 x1.4/	2.00	3.22	2.90	18.68
45-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	6.00	3.94	2.90	68.56
45A-P4-prozor/2.4 x1.4/	11.00	3.36	2.90	107.18
45A-P6-prozor/1.4 x1.4/	3.00	1.96	2.90	17.05
45A-UV-Ulazna vrata u zgradu	1.00	4.48	5.00	22.40
45A-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
45A-P5-prozor/3.1x1.15/	1.00	3.57	2.90	10.35
45B-P1-prozor/2.8x1.4/	4.00	3.92	2.90	45.47
45B-P2-prozor/2.3 x1.4/	2.00	3.22	2.90	18.68
45B-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	12.00	3.94	2.90	137.11
45B-P4-prozor/2.4 x1.4/	7.00	3.36	2.90	68.21
45B-P6-prozor/1.4 x1.4/	4.00	1.96	2.90	22.74
45B-P7-prozor/2.1 x1.4/	3.00	1.96	2.90	17.05
45B-UV-Ulazna vrata u zgradu	1.00	4.48	5.00	22.40
45B-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
45B-V-Vrata od Toplinske stanice	1.00	16.00	5.00	80.00
47-P1-prozor/2.8x1.4/	4.00	3.92	2.90	45.47
47-P2-prozor/2.3 x1.4/	1.00	3.22	2.90	9.34
47-P2-prozor/2.3 x1.4/šupa	1.00	3.22	5.00	16.10
47-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	12.00	3.94	2.90	137.11
47-P4-prozor/2.4 x1.4/	7.00	3.36	2.90	68.21
47-P6-prozor/1.4 x1.4/	3.00	1.96	2.90	17.05
47-P7-prozor/2.1 x1.4/	7.00	1.96	2.90	39.79
47-UV-Ulazna vrata u zgradu	1.00	4.48	5.00	22.40
47-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
47A-P1-prozor/2.8x1.4/	12.00	3.92	2.90	136.42
47A-P2-prozor/2.3 x1.4/	2.00	3.22	2.90	18.68
47A-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	6.00	3.94	2.90	68.56
47A-P4-prozor/2.4 x1.4/	7.00	3.36	2.90	68.21

47A-P6-prozor/1.4 x1.4/	3.00	1.96	2.90	17.05
47A-UV-Ulazna vrata u zoradu	1.00	4.48	5.00	22.40
47A-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
47A-P2-prozor/2.3 x1.4/šupa	1.00	3.22	5.00	16.10
47B-P1-prozor/2.8x1.4/	3.00	3.92	5.00	58.80
47BA-P2-prozor/2.3 x1.4/	2.00	3.22	2.90	18.68
47B-P3+BV-prozor+b.vrata/0.9 x2.2+1.4x1.4/	8.00	3.94	2.90	91.41
47B-P4-prozor/2.4 x1.4/	3.00	3.36	2.90	29.23
47B-UV-Ulazna vrata u zoradu	1.00	4.48	5.00	22.40
47B-V-Vrata od pr.smeča	1.00	4.48	5.00	22.40
47B-P5-prozor/3.1x1.15/	1.00	3.57	2.90	10.35
45/si/bočno pročelie-P6-prozor/1.4x1.4/	6.00	1.96	2.90	34.10
45/si/bočno pročelie-P3-BV+prozor/0.9x2.2+1.4x1.4/	6.00	3.36	2.90	58.46
47B/iz/bočno pročelie-P6-prozor/1.4x1.4/	4.00	1.96	2.90	22.74
47/iz/bočno pročelie-P3-BV+prozor/0.9x2.2+1.4x1.4/	4.00	3.36	2.90	38.98
47/iz/bočno pročelie-P8-BV+prozor/0.9x2.2+1.4x1.4/	4.00	8.85	5.00	177.00
Ulazna vrata u stanove	56.00	2.18	2.90	354.03

Tablični pregled definiranih gubitaka kroz tlo

Gubitak	Tip građevnog dijela u odnosu na tlo	U[W/m ² K]	Hg [W/K]
G1	Podovi na tlu	0,33	395,54
G2	Uzdignuti podovi	0,40	396,70

PRORAČUN POTREBNE TOPLINSKE ENERGIJE ZA GRIJANJE I HLAĐENJE GRAĐEVINE

Potrebni podaci	Oznaka	Vrijednost	Mjerna jedinica
Oplošje grijanog dijela zgrade	A	6156,65	[m ²]
Obujam grijanog dijela zgrade	V _e	12370,06	[m ³]
Obujam grijanog zraka (Propis o uštedi energije i toplinskoj zaštiti, čl.4, st.11)	V	9896,05	[m ³]
Faktor oblika zgrade	f ₀	0,50	[m ⁻¹]
Ploština korisne površine	A _K	3958,42	[m ²]
Površina kondicionirane (grijane i hlađene) zone računane s vanjskim dimenzijama	A _f	4417,88	[m ²]
Ukupna ploština pročelja	A _{uk}	3057,10	[m ²]
Ukupna ploština prozora	A _{wuk}	684,33	[m ²]

Transmisijski gubici

Koeficijent transmisijskih gubitaka HT dobiven prema HRN EN ISO 13790	
$H_{Tr}=H_D+H_{g,adj}+H_U+H_A$	
H_D -Koeficijent transmisijske izmjene topline prema vanjskom okolišu $H_{g,adj}$ -Uprosječni koeficijent transmisijske izmjene topline prema tlu H_U - Koeficijent transmisijske izmjene topline prema negrijanom prostoru	
H_{Tr} -Koeficijent transmisijske izmjene topline	6797,579 [W/K]

Gubici provjetranjem

Prirodno provjetranje	$V=9896,05[m^3]$ $n_{min}=0,70$ $V_d=0,00[m^3]$ Zaklonjenost-Nezaklonjeno Broj izloženih fasada-Višeizloženihfasada Razina zrakonepropusnosti-Srednja razina
Koef. gubitka topline provjetranjem	$H_V=2285,99[W/K]$

Ukupni gubici topline	
Ukupni koeficijent toplinskog gubitka, H [W/K]	H = 9083,57 [W/K]
Način grijanja - Stalno grijanje	$\theta_{int,set,H}=20,00[^\circ C]$

Mjesečni gubici topline		
Mjesec	Toplinski gubici [MJ]	Toplinski gubici [kWh]
Siječani	506052.20	140570.06
Veliča	397747.00	110485.28
Ožuiak	343045.00	95290.28
Travani	221319.30	61477.58
Svibani	114348.30	31763.42
Lipani	35316.92	9810.26
Srpani	0.00	0.00
Kolovoz	17030.62	4730.73
Ruian	98887.36	27468.71
Listopad	231129.60	64202.67
Studeni	346105.80	96140.50
Prosinac	464692.20	129081.17

Godišnji gubici topline		
	Toplinskigubici[MJ]	Toplinskigubici[kWh]
Godišnje	2775674,50	771020,69

Potrebna energija za grijanje

Mjesec	$Q_{H,tr}$	$Q_{H,ve}$	$Q_{H,ht}$ [kW h]	$Q_{H,so}$ I	$Q_{H,int}$	$Q_{H,gn}$ [kW h]	γ_H	$\eta_{H,g}$ n	$\alpha_{red,H}$	$L_{H,m}$	$Q_{H,nd}$ [kW h]
MJESEČ											
Siječani	103.7	35.37	139.125	8.468	14.72	23.193	0,1	1,00	1,00	31,0	115.933
Veljača	81.98	27.80	109.790	12.10	13.30	25.409	0,2	1,00	1,00	28,0	84.386
Ožujak	71.53	23.98	95.520	18.70	14.72	33.425	0,3	0,99	1,00	31,0	62.159
Travanj	47.36	15.47	62.836	22.99	14.25	37.242	0,5	0,97	1,00	30,0	26.459
Svibanj	27.32	7.994	35.315	10.10	14.72	24.831	0,7	0,95	1,00	30,0	11.272
Lipanj	11.55	2.469	14.021	10.37	14.25	24.623	1,7	0,55	1,00	0,00	0
Srpanj	4.245	-170	4.075	10.93	14.72	25.661	6,3	0,15	1,00	0,00	0
Kolovoz	8.091	1.191	9.282	9.773	14.72	24.499	2,6	0,37	1,00	0,00	0
Rujan	24.11	6.913	31.027	7.921	14.25	22.171	0,7	0,95	1,00	22,0	7.305
Listopa	49.42	16.15	65.582	17.24	14.72	31.966	0,4	0,99	1,00	31,0	33.924
Studeni	72.02	24.19	96.217	9.286	14.25	23.537	0,2	1,00	1,00	30,0	72.688
Prosina	95.57	32.48	128.061	6.228	14.72	20.953	0,1	1,00	1,00	31,0	107.108
UKUPNO											521235

4.1 SUSTAV GRIJANJA

4.1.1 TEHNIČKI OPIS TOPLINSKE STANICE I SUSTAVA GRIJANJA U OBJEKTU

Toplinska stanica smještena je u prizemlju objekta. Glavni ogrjevni medij je vrela voda, putem kojeg se preko izmjenjivača topline priprema topla voda za sustav grijanja, odnosno za sustav potrošne tople vode (PTV).

Za sustav PTV-a instaliran je spremnik volumena 8 m³.

Za cirkulaciju toplovodnog sustava grijanja, odnosno sustava PTV-a koriste se cirkulacijske pumpe BIRAL L 655, odnosno GRUNDFOS UPC 40-60.

Pretežita ogrjevna tijela u sustavu grijanja zgrade su radijatori LIPOVICA ECONOMIC I SOLAR, a instalirana snaga ogrjevnih tijela u objektu iznosi 451 071 kW.

Ukupan broj ogrjevnih tijela u objektu je 206.

Ekspanzija vode u sustavu riješena je ekspanzijskom posudom.

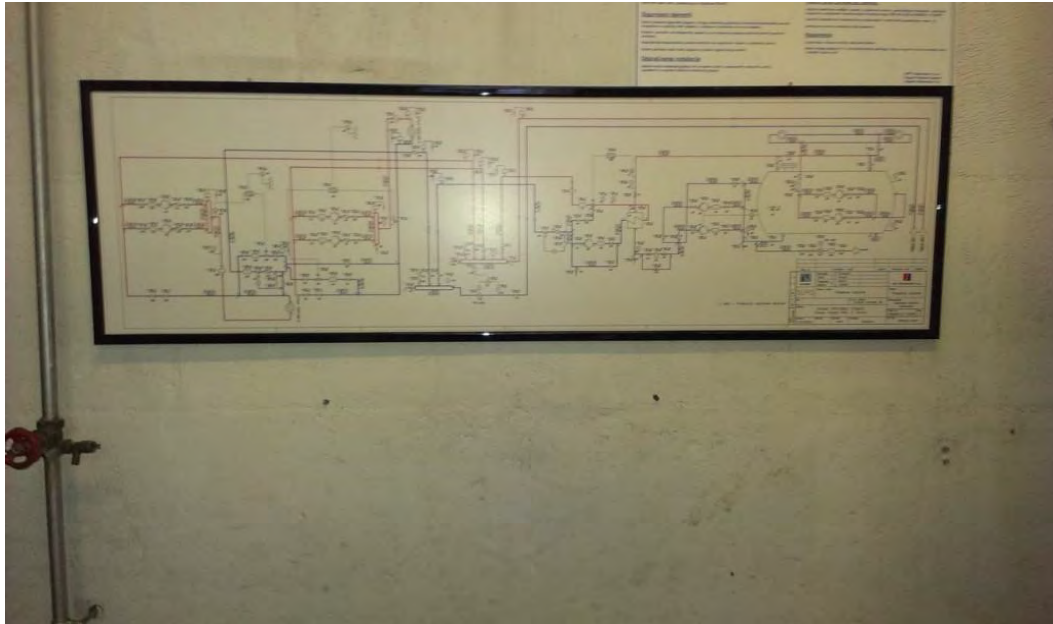
SI 1. Toplinska stanica

Slika 3. Cirkulacijske pumpe toplinske stanice

Slika 4. Energetska shema toplinske stanice

Slika 5. Izmenjivač topline

Tablica 7. Proračunska i stvarna energija za potrebe sustava grijanja

Potrebna energija za referentne uvjete $Q_{h,nd,ref}$ kWh	Potrebna energija za stvarne uvjete $Q_{h,nd}$ kWh	Ukupno utrošena energija za grijanje kWh	Utrošena energija iz toplinske mreže kWh
497 039,80	521 235	519 703	662 799

4.3 PRIPREMA SANITARNE TOPLE VODE

Priprema PTV vrši se u spremniku obujma 8 [m³] pomoću izmjenjivača topline.

Tablica 8. Modeliranje potrošnje PTV u 2013. godini

Mjeseci grijanja	Dani grijanja	Toplinska energija za PTV	Toplinska snaga za grijanje PTV	Količina PTV	Potrošnja PTV	Potrošnja energije za PTV
		kWh	kW	m ³	l/dan, osoba	kWh/dan, osoba
Siječanj	31	11.925	16,03	204	34,63	2,02
Veljača	28	11.925	17,75	191	35,90	2,24
Ožujak	31	11.925	16,03	204	34,63	2,02
Travanj	30	11.925	16,56	204	35,79	2,09
Svibanj	31	11.925	16,03	204	34,63	2,02
Lipanj	30	13.912	19,32	238	41,75	2,44
Srpanj	31	10.931	14,69	181	30,73	3,92
Kolovoz	31	10.931	14,69	181	30,73	3,92
Rujan	30	11.925	16,56	204	35,79	2,09
Listopad	31	11.925	16,03	204	34,63	2,02
Studeni	30	11.925	16,56	204	35,79	2,09
Prosinac	31	11.925	16,03	204	34,63	2,02
UKUPNO:	365	143.096				

Potrošnja PTV kreće se u rasponu potrebne količine PTV u stanovima, koja iznosi 40-80 l/dan, osobi (Recknagel str 1724, 70. izdanje 2001. god.)

Godišnja potrošnja toplinske energije za pripremu PTV-a iznosi 143.096 kWh što odgovara dnevnoj potrošnji 359,24 kWh. Za pretpostaviti je da se u stvarnosti znatan dio te energije troši na toplinske gubitke u recirkulaciji obzirom na broj i duljinu recirkulacijskih vodova.

$$G_{\text{sek}} = \frac{Q_{\text{pros}}}{c_w \cdot \Delta t} = \frac{14}{4,2 \cdot 50} = 0,067 \frac{\text{kg}}{\text{s}}$$

$$G_{\text{sek}} = 0,067 \cdot 24 \cdot 3600 = 5,778 \frac{1}{24\text{h}} = 5,78 \text{ m}^3/\text{dan PTV}$$

4.4 SUSTAVI POTROŠNJE VODE

Zgrada se opskrbljuje sanitarnom i pitkom vodom iz mjesnog vodovoda.

Potrošnja vode u 2012. god.: $V = 7.133 \text{ m}^3/\text{god.}$

Broj stanara u objektu: $n_s = 190$

Prosječna potrošnja vode po jednoj osobi i danu u objektu:

$$V_1 = \frac{V}{365 \cdot 190} \approx 0,103 \text{ m}^3 = 103 \text{ l}$$

Dnevna prosječna potrošnja vode po stanaru u objektu je ispod visokog standarda dnevne potrošnje vode koji iznosi 225 l/danu i osobi.

Tablica 9. Prosječna potrošnja vode l/dan, osoba (visoki standard)

Vrsta upotrebe vode	Potrošnja lit.
Piće, kuhanje	5
Osobno pranje bez kupanja	40
Pranje posuđa	40
Upotreba toaleta	40
Kupanje, tuširanje	90
Pranje rublja	10
Ukupno:	225

4.5 SUSTAV HLAĐENJA

Sustav hlađenja izveden je pojedinačno split sustavima po stanovima raznih proizvođača.

4.6 SUSTAVI VENTILACIJE I KLIMATIZACIJE

Zgrada se provjetrava isključivo prirodnim putem putem prozora i vrata.

4.7 SUSTAV ELEKTRIČNE ENERGIJE (RASVJETA I OSTALA POTROŠNJA)

Tablica 10: Električna energija za referentnu 2013. godinu

	Ukupna godišnja potrošnja		Ukupni godišnji troškovi	
ELEKTRIČNA ENERGIJA	195.000	kWh	225.000,00	Kn

4.7.1 ELEKTRIČNA RASVJETA

Rasvjete je odabrana prema namjeni ST prostora . Razmještaj svjetiljki odabrana je tako da se dobije najpovoljnija ravnomjernost . Sustav se većinom sastoji od klasičnih i štednih žarulja snage 20-60W, a instalirana snaga rasvjete je 25kW.O tipu rasvjetnih tijela i žarulja odlučuju vlasnici stambenih prostora, a za rasvjetu zajedničkih prostorija brine upravitelj zgrade.

4.7.2 OSTALI POTROŠAČI ELEKTRIČNE ENERGIJE

U ostale potrošače ulaze: uredska oprema, kuhinjska oprema, dodatna oprema (TV-oprema, HiFi, perilice rublja, dizala) i split-sustavi.

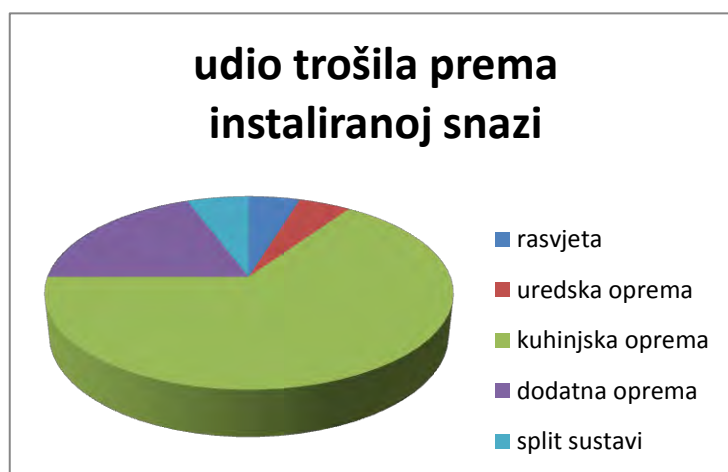
Potrošnja dodatne opreme za referentnu 2013. godinu iznosila je 91.000kWh, što predstavlja cca 45% ukupne potrošnje električne energije.

Tablica 11: Rasvjeta i ostala trošila zgrade prema vrsti

TIP OSTALIH TROŠILA PREMA VRSTI		
Tip ostalih trošila	Instalirana snaga [kW]	Ukupna potrošnja [kWh]
Rasvjeta	25	2.000
Uredska oprema	25	6.000
Kuhinjska oprema	340	88.000
Dodatna oprema	100	91.000
PTV	-	-
Split sustavi	30	8.000
UKUPNO	520	195.000

Slika 5: Udio električnih trošila zgrade prema potrošnji

Slika 6: Udio električnih trošila zgrade prema snazi

4.7.3 ANALIZA POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

4.7.3.1 ANALIZA POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE -ST i ZP**1. Općenito o potrošnji el. energije u zgradi**

Zgrada je niskoetažna, bez dizala sa 6 odvojenih ulaza (kućnih brojeva)

A) Ukupan broj stanova u zgradi:	54
B) Broj ulaza:	6
C) Broj stanova:	54
C1) Broj stanara po stanu cca:	3,5
C2) Uk. broj stanara bez PP:	190
D) Uk. stambena površina:	3.590m ²
E) ostale površine:	

zp-stubište/sprema	350m ²

zp-kotlovnica	160m ²

E1) Ukupna np zgrade	3.590m ²

F) Razvod i mjerenje el. energije-svaki stan pojedinačno iz PMO na stubištu, zajednička potrošnja-mjerenje zasebno

G) Zgrada nema el.grijanje PTV,

G1) Zgrada nema el.grijanja prostorija

H) Mjerenje dvotarifnim brojilima djelatne energije u ST jedinicama, a u PP djelatne i jalove energije

J) za svaku jedinicu snaga trošila je limitirana: ST-736kW;

ZP st-7,36kW; ZP-kotlovnica 13,8

2. Osnovni potrošači u prosječnoj ST jedinici – snaga

1) kuhinja osnovno	- štednjak s el pećnicom 1kom	3,5kW
	- hladnjak kombinirani 1kom	0,15kW
	- stroj za pranje suđa 1kom	2,2kW
2) kupaona	- stroj za pranje rublja 1kom	2,0kW
3) rasvjeta- žarulje –štedne i obične	5kom	0,25kW

Snaga osnovnih aparata		8,10kW
x Faktor istovremenosti: 0,5		4,05kW

3. Ostali dodatni (povremeni) potrošači –snaga

PC+printer, TV, toster, aparat za kavu, mikrovalna pećnica, usisavač, glačalo, dodatne svjetiljke, punjači, klima uređaj i sl.

Snaga dodatnih aparata: cca	4,0kW
x Faktor istovremenosti: 0,2	0,80kW

4. Potrošnja ST jedinice na VT (6,00-22,00=16h/dan)

-štednjak s el pećnicom	3,5kW x0,8h= 2,8kWh
-hladnjak kombinirani	0,15kWx16h= 2,4kWh
- rasvjeta ukupno	0,25kW x 4h= 1.0kWh
- dodatni aparati	0,8kW x 2h= 1,6kWh

Ukupna potrošnja na VT prosječne ST jedinice=7kWh/dan

Ukupna potrošnja na VT mjesečno:7x30 dana=210kWh/mj

5. potrošnja ST jedinice na NT 22,00 6,00=8h/dan)

-hladnjak kombinirani	0,15kWx8h= 1,2kWh
-stroj za pranje suđa	2,2kW x0,5h= 11kWh
- stroj za pranje rublja	2,0kW x0,3h = 0,6kWh
- dodatni aparati	0,8kW x 0,5h= 0,4kWh

Ukupna potrošnja na NT prosječne ST jedinice=3,3kWh/dan

Ukupna potrošnja na NT mjesečno:3,3x30 dana=99kWh/mj

6. Trošak VT prosječnog stana mjesečno:

210kWh x0,85kn=178,50kn (s pdv-omcca 223,00kn)

7. Trošak NT prosječnog ST mjesečno:

99kWh x 0,42kn= 41,58kn(s pdv-omcca 52,00kn)

Ukupno trošak potrošnjeel.energije za prosječan ST / mj=275kn

S ostalim troškovima HEP-a na računu - faktor 1,25

275,00 kn x 1,25 =343,75kn (trošak varira ±20%, ovisno o veličini ST i komforu stanara)

Realni račun svih ST jedinica za zgradu:350,00 knx54 stan=18.900,00 kn/mj

=====

Realni račun za zgradu godišnje 17.850,00 kn/mj x12 = 226.800,00 kn/god

=====

B) ZP-subišta – električni potrošači

- jedini potrošači- rasvjeta stubišta i ulaza izvana

-mjerenje potrošnje za svako od 6 stubišta –zasebno u VT i NT

B1) rasvjeta 6x40W+2x60W+ reflektor 300W - snaga uk:660W

B2) potrošnja prosječna ZP-stubišta naVT:0,66kW x1,5h=0,99Wh 29,7kWh /mj

potrošnja prosječna ZP-stubišta na NT:0,66kW x1h=0,66kWh > 19,8kWh/mj

B3)trošak ZP stubišta VT mjesečno:29,7x0,84=24,95kn (cca 31,25kn s pdv)

trošak ZP stubišta NT mjesečno:19,8kWh x 0,42kn=8,31kn (cca 10,35kn s pdv)

trošak VT+NT 41,60kn za energiju

+faktor opskrbe 1,25 <52,00kn s pdv

Realni račun za svih 6 stubišta: 6x 52=312,00kn/mj> 3.744,00kn/god

C)ZP –spremište

C1)mjerenje VT i NT

- jedini potrošači-rasvjeta fluo armature 4x4x18Ws potrošnjom balasta =360W

+ plafonjera1x60W, uk. 0,42kW

C2) potrošnja na VT 0,42kWh x1h=0,42kWh (x30= 12,6kWh /mj)

potrošnja na NT –zanemariva (5kWh mjesečno)

C3)trošak ZP spremišta VT: 12,6x0,84kn=10,58kn (13,13kn s pdv)

trošak ZP spremišta NT: 5x0,42=2,10kn (2,62kn s pdv)

trošak potrošnje ZP spremište: 15,00kn/mj

trošak s faktorom HEP-a 1,25 18,75kn/mj odnosno 225,00kn/god

Ukupna potrošnja el.energije (bez PP vrtić) bez toplinske podstanice

ST jedinice: 226.800,00kn

ZP-stubišta: 3.744,00kn

ZP-spremišta: 225,00kn

Ukupno: cca **230.7075,00 kn**

D) ZP kotlovnica-kućni savjet (toplinska podstanica)

Mjerenje VT i NT potrošnje za cijelu zgradu (plaćanje solidarno)

D1)potrošači: fluo rasvjeta 5 kom 2x40W= 100W

pumpa PTV recirkulirajuća 290W

pumpa vrele vode 880W

pumpa grijanja 2x250W= 500W

Ukupna snaga 1.57kW

D2)Energija VT; istovremenost 0,75 1,57x0,75x16 19kWh na VT dnevno(600kWh/mj)

Energija NT; istovremenost 0,5 1,57x0,5 x16 15kWh na NT dnevno(450kWh/mj)

D3)trošak el energije VT mj: 600x0,84kn=504,00kn (630 s pdv)

trošak el energije NT mj: 450x0,84kn=378,00kn (472,50 s pdv)

Ukupno:1000kn + faktor HEP-a 1,25= 1.250kn/mj (15.000,00kn/god)

Ukupni godišnji trošak el energije za zgradu ST+ ZP stubišta + ZP spremišta + kotlovnica
(za 54 stana)

$226.800,00 + 3.750,00 + 225,00 + 15.000,00 = \sim 245.000,00\text{kn}$ (s PDV)

Po stanu godišnje: $\sim 4.540,00\text{kn/god/ST}$

Po stanu mjesečno: $\sim 380,00\text{kn/mj/ST}$

Diagram 1 Potrošnja el. energije na godišnjoj bazi (kn)

ST 226.800,00kn 1.2 ZP-stubišta 3.750,00 kn 1.3. ZP-spremišta 225,00kn
1.4 ZP-toplinskapodstanica $15.000,00 \times 0,95 = 14.250,00\text{kn}$

Diagram 2 Potrošnja el. energije u kWh na VT

2.1 ST 128.520kWh 2.2 ZP stubišta 356kWh 2.3 ZP spremišta 150kWh
2.4 ZP-toplinska podstanica 7.200kWh

Diagram 3 Potrošnja el. energije u kWh na NT

3.1 ST 61.200kWh 3.2 ZP stubišta 120kWh 3.3 ZP spremišta 5kWh
3.4 ZP-toplinska podstanica 5.400kWh

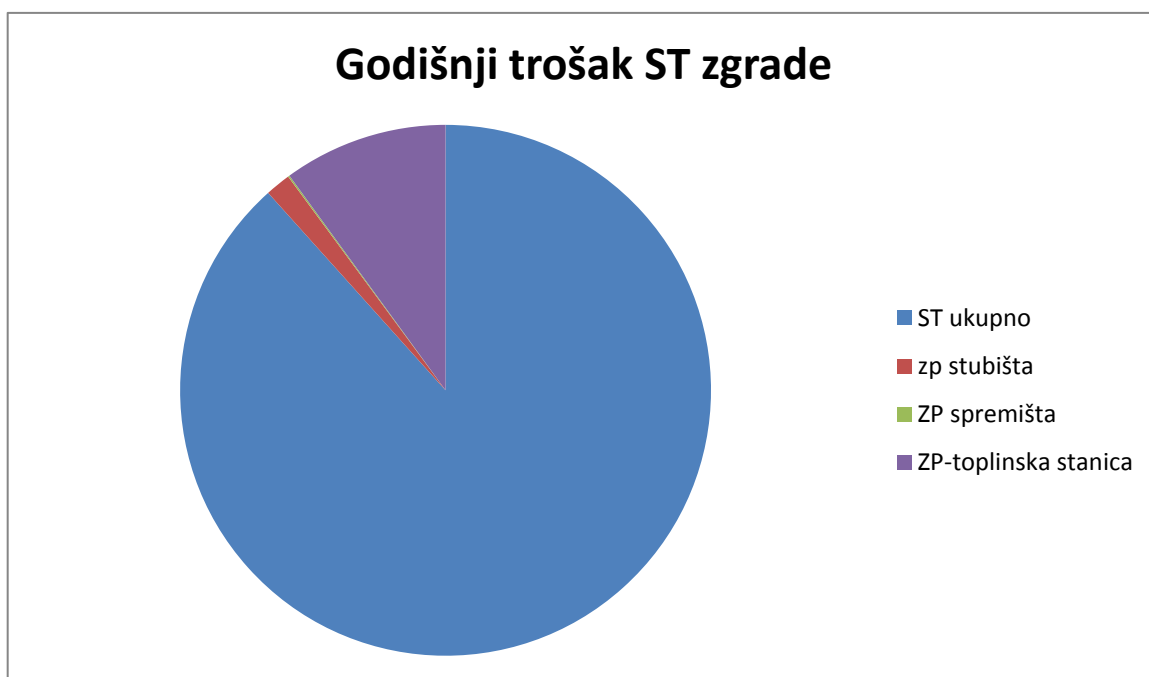

Diagram 1

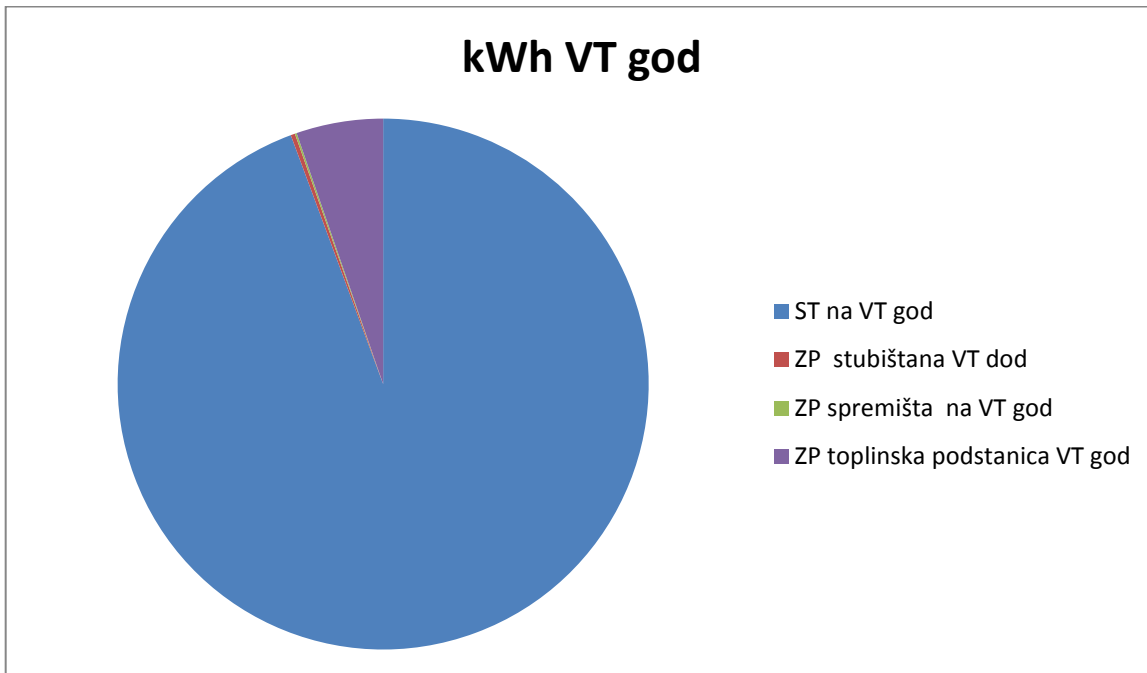

Diagram 2

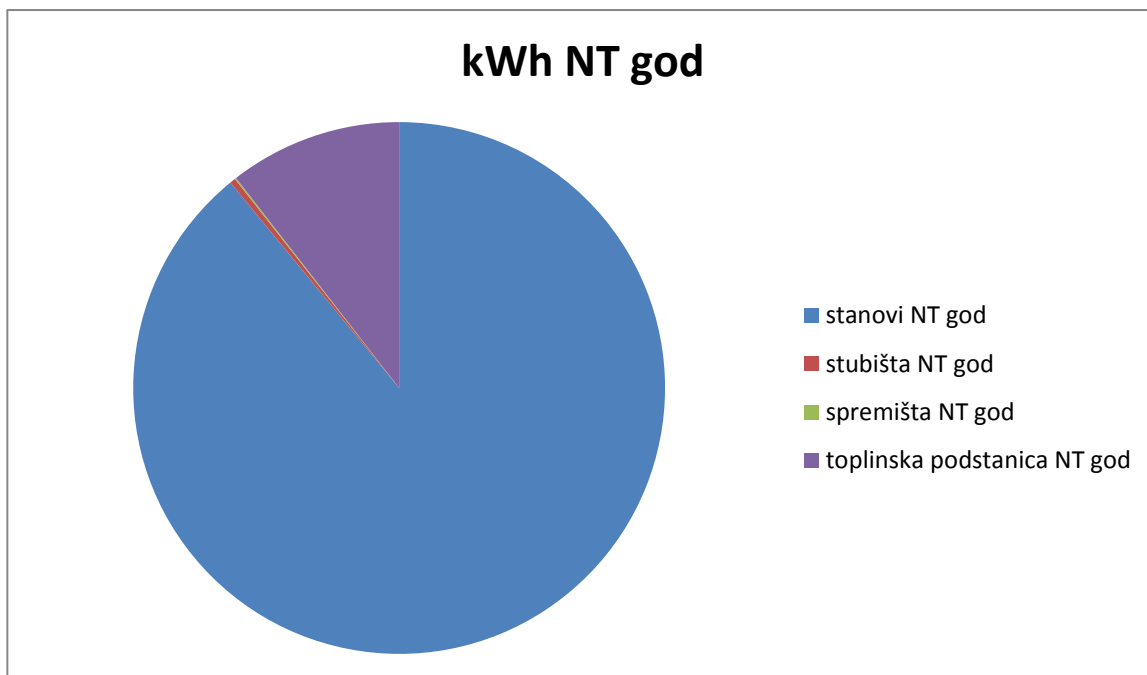

Diagram 3

POBOLJŠANJE ELEKTROENERGETSKOG SUSTAVA:

- 1) Stanovi ne mogu ostvariti uštedu bez velikih investicija u kućanske aparate A+ klase, što nije trenutno ostvariva varijanta.
- 2) Rasvjeta u stanovima i stubištima - moguće su uštede od 30 do 90 % u odnosu na korištenje postojećih običnih i štednih žarulja
- 3) Poboljšanjem toplinske izolacije zgrade moguća je ušteda el.energije boljom regulacijom pumpi u toplinskoj podstanici od 10-20%

Primjer zamjenskih žarulja

VPC: 49,80kn

63,98kn

48,60kn

49,80kn

Tablični prikaz uštede zanjenom žarulja LED žaruljom 7W u zajedničkim prostorima

Opis	Investicija	Procijenjene uštede		JPP	Smanjenje emisije CO ₂
	(kn)	kWh/god	kn/god	godina	tona/god
Poboljšanje elektroenergetskog sustava	50x 65kn=3250kn	0,9x2160 =1944kWh	1944kWhx1,15= 2,223kn/god	0,68god 8 mjeseci	1944x0,376=731g

NAPOMENA: za procjenu uštede u izračun su uvrštene cijene: 1,15704 kn/kWh za električnu energiju.

Tablica 12: Prikaz modulirane potrošnje pojedine vrste trošila za 2013.g.

<u>Područje</u>	<u>Instalirana snaga (kW)</u>	<u>Faktor istovremenosti</u>	<u>Dnevni sati rada</u>	<u>Godišnje sati rada</u>	<u>Potrošnja (kn)</u>
Rasvjeta	25	0,8	4		2.000x1,15
Uredska oprema	25	0,5	4		6.000x1,15
Kuhinjska oprema	340	0,5	2		88.000x1,15
Dodatna oprema	100	0,5	6		91.000x1,15
PTV					-
Split sustavi	30	0,5	4		8.000x1,15
SVEUKUPNO	520				195.000,00x1,15=225.000kn

NAPOMENA: za procjenu uštede u izračun su uvrštene cijene: 1,15 kn/kWh za električnu energiju.

PRIJEDLOG MJERA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

POVEĆANJE TOPLINSKE ZAŠTITE VANJSKE OVOJNICE

Za daljnje analize ostvarenih ušteda koristit će se podaci stvarne potrošnje energije iz računa za energiju odnosno za modeliranu potrošnju toplinske energije za grijanje u vrijednosti 524.235,10 kWh/a. Proračunata potrebna toplinska energija za grijanje za stvarne klimatske podatke i prema definiranom periodu korištenja je 131,68 kWh/m²/a.

TOPLINSKA IZOLACIJA PROČELJA I KROVA

Izolacija pročelja

Predlaže se izvedba ETICS fasadnog sustava s osnovnom toplinskom izolacijom pročelja EPS debljine 12 cm. Na dijelovima pročelja lođa prema grijanom prostoru izvedenom od siporeksa debljine 30 cm predviđa se ugradnja sustava debljine 12 cm u cilju zadržavanja korisne površine lođa. Pročelje etaže trećeg kata, uvučene nosive konstrukcije, izvodi se sustavom debljine 24 cm u cilju postizanja ravnine pročelja kroz sve etaže, a po izvršenoj demontaži obloge od azbest-cementnih ploča s podkonstrukcijom. Svi toplinski mostovi izoliraju se izolacijom u debljini 6 cm. U donjem pojasu (nadtemeljni zidovi) u kontaktu s podlogom izvodi se izolacija XPS debljine 5 cm.. Izvedba dodatne toplinske izolacije značajno će povećati ugodnost boravka u prostoru. Potrebno je prilagoditi prozorske klupčice novoj debljini zida nakon izvedbe toplinske izolacije.

Predloženom mjerom se poboljšavaju postojeći koeficijenti prolaska topline vanjskih zidova ($U=0,96 \text{ W/m}^2\text{K}$) i iznose $U = 0,25 \text{ W/m}^2\text{K}$, u skladu su sa zahtjevom Tehničkog propisa o racionalnoj upotrebi energije i toplinskoj zaštiti zgrada (NN 110/08, 89/09, 79/13 i 90/13).

Izolacija ravnog krova i stropa prema tavanu

Predlažu se mjere povećanja energetske učinkovitosti **ravnog krova**, koje se sastoje od izrade nove toplinske izolacije pločama ekstrudiranog polistirena (XPS) debljine 20 cm na postojeće slojeve toplinske i hidroizolacije uz izvođenje nove hidroizolacije kao završnog sloja.

Mjere povećanja energetske učinkovitosti **stropa prema tavanu** su izolacija stropa zadnje etaže prema negrijanom prostoru, mineralnom vunom debljine 12 cm. S obzirom da je prostor krovništa u načelu neprohodan, osim za potrebe održavanja zgrade, ne izvodi se završni zaštitni sloj već se predviđa polaganje staze od OSB ploča u cilju osiguranja nužne komunikacije.

Predloženom mjerom se poboljšavaju postojeći koeficijenti prolaska topline ravnog krova i stropa prema tavanu ($U=0,61 \text{ W/m}^2\text{K}$) i iznose $U = 0,20 \text{ W/m}^2\text{K}$, u skladu su sa zahtjevom Tehničkog propisa o racionalnoj upotrebi energije i toplinskoj zaštiti zgrada (NN 110/08, 89/09, 79/13 i 90/13).

Opis		Količina	Jedinična cijena, [kn]	Ukupni trošak, [kn]
1.	Toplinska izolacija pročelja ETICS sustavom od EPS debljine 12 cm. Ukjučivo lijepljenje po rubovima i pričvršćivanje nehrđajućim vijcima, rubne i kutne profile, polimer-cementno ljepilo, tekstilno-staklena alkalno otporna mrežica, impregnirajući sloj i završna obrada silikatnom žbukom. Prilagoditi prozorske klupčice novoj debljini zida. Kod prozora i vanjskih vrata uključivo zidarska obrada rubova, brtvljenje svih spojeva.	m ² 1.946,47	230,00	447.688,10

2.	Toplinska izolacija sokla u visini cca 50 cm iznad tla i cca 80 cm uz temelj ekstrudiranim polistirenom u debljini 4 cm (kao KI Polyfoam c-350). Uključivo pričvršćivanje nehrđajućim vijcima, perforirani alu sokl, rubne i kutne profile, i završni sloj plastična žbuka 1,0 mm. Uključivo iskop i ponovno zatrpavanje .	m ² 210	190,00	39.900,00
3.	Toplinska izolacija stropa prema tavanu s 12cm mineralne vune (kao Knauf Insulation višenamjenska ploča DP3). U cijeni m2 komplet izvedene podne površine obuhvatiti pripremu podloge, dobavu i postavu izolacije te obradu svih rubova, završetaka, spojeva i prodora.	m ² 765,50	105,50	80.760,25
4.	Toplinska izolacija krovne ploče s 20 cm XPS. Postava vjetronepropusne-paropropusne-vodonepropusne ljepenke (kao LDS 0.40). Postava parne brane (kao KI LDS 2 silk). Uključivo dobavu i postavu svih slojeva i kompletne građivinsko obrtničke radove.	m ² 510	464,1	236.691,00
UKUPNO				805.039,35
Ušteda u potrebnoj toplinskoj energiji referentu potrošnju [kWh/god.]				176.406,93
Smanjenje emisija CO₂ [kg/god.] 1,9 kg CO₂/m³				42 000
Ušteda [kn/god.]				72.326,84 kn
JPP [god.]				11,13

Ukupna modelirana toplinska energija iznosi $Q_{H,nd} = 521.235,10$ kWh/godišnje. Nakon primjene mjere energetske učinkovitosti finalna toplinska energija za grijanje iznosi $Q_{H,nd} = 344.828,17$ kWh/godišnje. Opisanom mjerom je moguće uštedjeti 176.406,93 kWh/godišnje energije. Ukupno potrebno ulaganje u mjeru je 805.039,35 kn, ostvarena ušteda u troškovima je 176.406,93 kn/godišnje, a period povrata investicije u mjeru je 11 godina.

Napomena: (1kWh = 0,41kn, sve cijene su bez PDV-a)

ZAMJENA STAKLENIH STIJENA I PROZORA

Nužna je zamjena prozora, vanjskih vrata i staklenih stijena s koeficijentom prolaska topline većim od 2,20 W/m²K. Minimalne zahtjeve toplinske zaštite odnosno koeficijenta prolaska topline za prozore i ostakljena balkonska vrata $U \leq 1,80$ W/m²K je moguće ostvariti PVC 5-komornim profilom s 2 brtve i dvostrukim izolacijskim staklom s plinovitim punjenjem (Ar) i lowe premazom.

Preporuka je ugradnja šestkomornih profila, s trostrukim IZO staklom punjeno plinom, telow-E premazom, $U < 1,00$ W/m²K.

Opis	Količina	Jedinična cijena, [kn]	Ukupni trošak, [kn]
1 Dobava i postava prozora od PVC 5-komornih profila s 2 brtve i dvostrukog izolacijskog stakla s plinovitim punjenjem (Ar) i lowe premazom ($U_f = 1,8$ W/m ² K, $U_g = 1,4$ W/m ² K, $g = 0,6$), $U_w = 1,48$ W/m ² K. Kod prozora uključivo zidarska obrada rubova, brtvljenje svih spojeva i ugradnja novih vanjskih plastificiranih alu klupčica (cca 20 cm) i unutarnjih PVC klupčica (cca 20 cm).	m ² 684	1.100,00	752.400,00
UKUPNO			752.400,00
Ušteda u potrebnoj toplinskoj energiji referentu potrošnju [kWh/god.]			149.518,87
Smanjenje emisija CO₂ [kg/god.] 1,9 kg CO₂/m³			35.356,82
Ušteda [kn/god.]			61.302,74 kn
JPP [god.]			12,27

Ukupna modelirana toplinska energija za grijanje iznosi $Q_{H,nd} = 521.235,10$ kWh/godišnje. Nakon primjene mjere energetske učinkovitosti finalna toplinska energija za grijanje iznosi $Q_{H,nd} = 371.716,23$ kWh/godišnje. Opisanom mjerom je moguće uštedjeti 149.518,87 kWh/godišnje energije ili 61.302,74 kn. Ukupno potrebno ulaganje u mjeru je 752.400,00, a **period povrata investicije** u mjeru je **12,27 g**

INTEGRALNE MJERA VANJSKE OVOJNICE ZGRADE

Opis		Količina	Jedinična cijena, [kn]	Ukupni trošak, [kn]
1.	Toplinska izolacija pročelja ETICS sustavom od EPS debljine 12 cm. Uključivo lijepljenje po rubovima i pričvršćivanje nehrđajućim vijcima, rubne i kutne profile, polimer-cementno ljepilo, tekstilno-staklena alkalno otporna mrežica, impregnirajući sloj i završna obrada silikatnom žbukom. Prilagoditi prozorske klupčice novoj debljini zida. Kod prozora i vanjskih vrata uključivo zidarska obrada rubova, brtvljenje svih spojeva.	m ² 1.946,47	230,00	447.688,10
2.	Toplinska izolacija sokla u visini cca 50 cm iznad tla i cca 80 cm uz temelj ekstrudiranim polistirenom u debljini 4 cm (kao KI Polyfoam c-350). Uključivo pričvršćivanje nehrđajućim vijcima, perforirani alu sokl, rubne i kutne profile, i završni sloj plastična žbuka 1,0 mm. Uključivo iskop i ponovno zatrpavanje .	m ² 210	190,00	39.900,00
3.	Toplinska izolacija stropa prema tavanu s 12cm mineralne vune (kao Knauf Insulation višenamjenska ploča DP3). U cijeni m2 komplet izvedene podne površine obuhvatiti pripremu podloge, dobavu i postavu izolacije te obradu svih rubova, završetaka, spojeva i prodora.	m ² 765,50	105,50	80.760,25
4.	Toplinska izolacija krovne ploče s 20 cm XPS. Postava vjetronepropusne-paropropusne-vodonepropusne ljepenke (kao LDS 0.40). Postava parne brane (kao KI LDS 2 silk). Uključivo dobavu i postavu svih slojeva i kompletne građivinsko obrtničke radove.	m ² 510	464,1	236.691,00
5.	Dobava i postava prozora od PVC 5-komornih profila s 2 brtve i dvostrukog izolacijskog stakla s plinovitim punjenjem (Ar) i low _e premazom (U _f = 1,8 W/m ² K, U _g = 1,4 W/m ² K, g=0,6), U _w =1,48 W/m ² K. Kod prozora uključivo zidarska obrada rubova, brtvljenje svih spojeva i ugradnja novih vanjskih plastificiranih alu klupčica (cca 20 cm) i unutarnjih PVC klupčica (cca 20 cm).	m ² 684	1.100,00	752.400,00
UKUPNO				1.557.439,35 kn
Ušteda u potrebnoj toplinskoj energiji referentu potrošnju [kWh/god.]				325.925,80
Smanjenje emisija CO₂ [kg/god.] 1,9 kg CO₂/m³				77.071,89
Ušteda [kn/god.]				133.629,58 kn
JPP [god.]				11,65

Ukupna modelirana toplinska energija za grijanje iznosi $Q_{H,nd} = 521.235,10$ kWh/godišnje. Nakon primjene mjere energetske učinkovitosti finalna toplinska energija za grijanje iznosi $Q_{H,nd} = 195.309,30$ kWh/godišnje. Opisanom mjerom je moguće uštedjeti 325.925,80 kWh/godišnje energije ili 133.629,58 kn. Ukupno potrebno ulaganje u mjeru je 1.557.439,35 kn, a **period povrata investicije** u mjeru je **11,65 g**

MJERA POBOLJŠANJE TERMOTEHNIČKOG SUSTAVA

UGRADNJA RADIJATORSKIH VENTILA S ELEKTRONIČKOM TERMOSTATSKOM GLAVOM

Termostatski ventil sa elektroničkom termostatskom glavom omogućava inteligentnu regulaciju sobne temperature putem vremenskih intervala rada, bežičnog daljinskog upravljača te USB programatora. Za svaki dan mogu se programirati do tri režima grijanja. Ugradnjom elektroničkih radijatorskih ventila sa termostatskim glavama i predpodešavanjem postižu se uštede između 10% što iznosi (0,1 x 519.703) do 51.970 kWh/god. Ukupno se u zgradi nalazi 206 radijatora (Investicija: 231 kn/radijatoru = 47.586 kn)

Slika 7: Elektronička termostatska glava sa programatorom HERZ ETKF

Tablica 13: Prikaz mjere i procijenjene uštede

Opis	Investicija	Procijenjene uštede	Procijenjene uštede	Jednostavan period povrata	Smanjenje emisije CO ₂
	(kn)	kWh/god	kn/god	godina	tona/god
Ugradnja radijatorskih ventila s elektroničkom termostatskom glavom sa programatorom	47.586	51.970	15.591	3	15,5

NAPOMENA: za procjenu uštede u izračun su uvrštene cijene: 0,3 kn / kWh topl.energije

7. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Temeljem ove studije izvodljivosti došli smo do zaključka da u zgradi postoji potencijala za implementaciju mjera energetske učinkovitosti.

Predložene mjere rezultiraju smanjenjem potrebe za toplinskom energijom za grijanje (prema tablici).

Predložene mjere ne mogu utjecati na ponašanje pojedinog korisnika stana, već će uštede biti to veće, što ponašanje korisnika bude racionalnije.